

Ráda bych na následujících řádcích představila klisnu, která se významně zapsala do historie chovu appaloos v České republice. A to především jako matka plemenných hřebců a chovných klisen, bába a dokonce už i prabába řady sportovních koní. V květnu oslaví 26 let.

Osobnost v chovu appaloos: Šestadvacetiletá STAR CASTLE

Star Castle (v překladu Hvězdný zámek) se narodila v americkém státě Minnesota. Jejím otcem je černý appaloosa hřebec Black Tower, držitel ocenění Register of Merit za halter a western pleasure. Tento kůň má za oba dědy legendy: na straně otce je to quarter horse Skípa Star (82 bodů za halter, titul Superior za halter, otec 915 hříbat) a na straně matky appaloosa Mighty Bright (člen Hall of Fame ApHC, halterový vítěz, otec 189 hříbat). Matka Dusty Memory je dcerou appaloosa hřebce Oxburn's Doe Boy, jenž se úspěšně prezentoval nejen v halteru, ale i v reiningu a western pleasure, mezi jeho potomky jsou národní i světoví šampioni. Na straně báby najdeme další zvučná jména ze světa puntikátých koní (Joker B a Hands Up) i quarterů (Go Man Go a Leo).

Hvězdný gepard

Cheetah, neboli gepard, jak se Star Castle přezdívá, byla jako tříletá dovezena překupníkem do Německa a tam ji obratem zakoupila a přivezla do Čech paní Monika Weberová, průkopnice českého chovu appaloos a její dlouholetá majitelka. „Poprvé jsem ji uviděla 9. 5. 1992 a vybrala jsem si ji kvůli western pleasure chodům, krásné stavbě těla a perfektnímu původu,“ uvádí paní Weberová. Již jako tříletou ji bez obtíží jezdila v terénu, bez uzdění, bez tréninku a samotnou. „Nikdy mne neklamala, byla vždy ne-

bojácna a nic v terénu neřešila,“ dodává. Klisna poté působila v chovu a také jako školní kůň.

V roce 1996 přišla vinou geneticky podminěné neonatální žloutenky o dvoudenní klisničku Star Scarlett po hřebci JKS King George, tříbarevnou leopardku. Aby se zaměstnala po této tragické události, dostala se v nadcházející sezoně do soutěžní arény. A okamžitě prokázala svůj talent zděděný po rodičích, když na MČR získala 1. místo v showmanship at halter mládeže a 2. místo ve w. pleasure mládeže. Další rok se už opět věnovala chovným povinnostem a radostem.

Známi potomci

Cheetah přicestovala z USA březí po halterovém appaloosa hřebci Bonanza Royale. Z tohoto spojení se v roce 1993 narodila ryzka Bright Mighty, dnes v majetku paní Ryškové z R Appaloosas Farm. Klisna jako jedenáctiletá startovala na Appaloosa Show v Čeladné a přivezla si titul Grand Champion Mare a 1. místo z showmanshipu. Je rovněž velmi talentovaná na reining. Působí v chovu a dala již 9 potomků.

Druhým potomkem byla opět klisna, WS Queen Star po hřebci The Totem, majitele Ivana Koreše, která soutěžila v reiningu pod hlavičkou WRC a NRHA. Pak přišel na svět první hřebec, buckskin s puntikátou dekou jménem I'm Top Secret. Po otci Tap And Bogie zdědil další dávku

jezdeckých vloh a dotáhl to až na evropská kolbiště. Účastnil se především disciplín showmanship a reining. Z jeho největších úspěchů jmenuji alespoň tituly European Champion Showmanship at Halter Non Pro, Reserve European Champion Reining Amateur, 2x European All Round Champion Non Pro a dvakrát se dostal do prestižního mezinárodního žebříčku International Top Ten. Po sportovní kariéře začal působit v chovu rodiny Hortových a zatím je po něm 15 hříbat, z nichž 4 získala 11 bodů v halteru.

Následovala tři hříbata po quarter hřebci Imprints Legacy: klisna Legacy Black Jewel, valach Just Like Legacy a hřebec Legacy Black Taurus. Posledně jmenovaný nikdy nezávodil, ale dostal šanci v chovu u Gabriely Horáčkové na Appaloosa-farm GH. Je po něm v tuto chvíli registrováno 31 koní, jeden z nich je držitelem bodu z performance tříd a 8 koní nasbíralo 20 bodů za halter. Soutěží také v kategoriích non pro a youth.

Pak byla Cheetah dvakrát připuštěna výjimečným hřebcem TT Mighty Junior. Narodil se hřebec TT Mighty Star, který byl prodán do Rakouska, a o rok později klisnička TT Kiara Star, úspěšná s Karolínou Postlovou.

U nové majitelky, Edity Vackové, se po hřebci A Bizzi Wizzi narodily dvě kobylky. Starší Star Gene of Whizdom se v roce 2015 narodí první potomek a mladší Baby Star of Whizdom, kterou povinnosti jezdeckého koně a chovné klisny teprve čekají. Samotná Cheetah je již samozřejmě důchodkyně a užívá si pobyt na pastvině, kde přes svůj věk neustále vychovává několik svých potomků i vnoučat. Je to vskutku neobyčejná klisna zasluhující respekt a obdiv. Dala do svých jedenácti potomků všechno, co mohla a významně se tak zasadila o pozvednutí chovu tohoto jedinečného plemene.

Po odjetí reiningové úlohy následuje cow work. První fáze cow work se nazývá boxing, při kterém jde o to, aby jezdec předvedl kontrolované otočky na krátké stěně arény. Jezdci je vpuštěno jedno tele na krátkou stěnu arény.

WORKING COW HORSE (WCH)

Cow work – boxing

Jezdec by se měl bez otálení vydat směrem k teleti a začít pracovat:

- 1) Zabránit teleti uniknout z linie krátké stěny do prostoru arény,
- 2) Aktivně (ofenzivně) pracovat s teletem podél krátké stěny, nejlépe na středu.

Při boxingu jezdec demonstruje, že tele ovládá a má jej pod kontrolou, zároveň využívá této části cow worku k seznámení s teletem. Cílem je zjistit temperament telete a dle toho zvolit strategii další práce.

Obecně u temperamentních telat provádíme boxing o trochu déle, u méně temperamentních kratší dobu, aby měli dostatek energie na zbylé manévry.

Pokud tele špatně odhadneme, může nastat tzv. over boxing – tele nebude mít dostatek energie a nebude se chtít pohybovat. V tomto případě nemá jezdec nárok na nové tele a úloha je rozhodčím ukončena písknutím a jezdec vykázan z arény.

V případě, že tele málo opracujeme při boxingu a tele má přemíru energie, projeví se to v dalším manévru fence work.

V případě, že tele po vpuštění do arény vykazuje známky tělesných vad, kulhá, má poruchu motoriky nebo tele nereaguje na přítomnost jezdce, příp. je agresivní vůči koni, rozhodčí ukončí práci dvěma písknutími na znamení, že žádá o výměnu telete. Jezdec by měl okamžitě přestat s teletem pracovat, neboť pokud tak neučiní, dává rozhodčímu signál, že je s teletem spokojen a chce úlohu dokončit.

Jezdec nezasahuje obsluze do výměny telat, čeká na středu arény na nové tele, ani nepomáhá uklízet tele po dokončení cow work.

Tipy:

Při přibližování se ke krávé postupujeme postupně. Jezdec musí mít celou dobu pohled na krávé, nikoliv tam, kam chce jet, nebo na koně. Před obratem na opačnou stranu musí kůň vždy zastavit a provést tzv. roll back.

Nejčastější chyby při boxingu:

- 1) Práce s teletem v rohu krátké stěny.
- 2) Neschopnost manipulovat s teletem po stěně arény.
- 3) Ztráta pozice – kůň se vzdálil od telete nebo je pomalejší v obrazech.
- 4) Pasivní (defenzivní) práce s teletem, kdy jezdec tele nechá běžet z rohu do rohu. Neotáčí tele aktivně sám, pouze jej kopíruje.
- 5) Únik telete do prostoru arény.

Třída Novice riders (začínající jezdci) má výjimku a cow work obsahuje pouze část boxing, který je časově omezen (dle AQHA a WRC 50 sec) oproti standardnímu cow work, který je bez časového omezení.